

διάλογοι καταδίλλαγής

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ★ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007 ★ Αριθμ. Φύλλου 86
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ • GR - 73006 ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

Η Ελλάδα Φλεγόμενη

Έργο της Ισμήνης Βογιατζόγλου - Σκληρού από το Πρόγραμμα της ΟΑΚ "Πρόσωπον προς Πρόσωπον"

«Όλα Τά ξύλα είναι Τίμια, Τιατί άω' δλα Τά ξύλα μωορεῖς να κάμεις σίαυρό»
(Νίκος Καλανθάκης, Άναφορά στον Τιρέκο, Αθήνα 1969, 617)

A.K.N. dokimi

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2007

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1906 30./6.-7.7. Η εξέλιξη του Σύμπαντος – Παρελθόν, παρόν και μέλλον

 υπεύθυνος του συνεδρίου αυτού Θεόδωρος Τομαράς, Καθηγητής Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης, έγραψε σχετικώς τα ακόλουθα:

«Οι πρόσφατες εξελίξεις στη Φυσική Στοιχειωδών Σωματιδίων και στην Κοσμολογία ήταν το αντικείμενο διεθνούς συνεδρίου, που έλαβε χώρα στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης (ΟΑΚ).

Συνεχίζοντας την παράδοση που ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του '70, διακεκριμένοι επιστήμονες και νεώτεροι ερευνητές από κορυφαία πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα κυρίως της Ευρώπης (Καίμπριτζ, Λονδίνου, Παρισιού, Ουτρέχτης, Άμστερνταμ, Γκέτεμποργκ, Στοκχόλμης, Ρώμης, Πίζας, Ινστιτούτου Μαξ Πλάνκ), καθώς επίσης της Ιερουσαλήμ, του Τελ Αβίβ, του Ινστιτούτου Τάτα της Ινδίας και άλλοι, προσκεκλημένοι της συνεργαζόμενης με αυτά Ομάδας Θεωρητικής Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης, συναντήθηκαν στην ΟΑΚ, για να παρουσιάσουν και να αξιολογήσουν τις τελευταίες εξελίξεις στη θεωρητική Φυσική Υψηλών Ενεργειών.

Ο διαπρεπής Ινδός Φυσικός Sen Ashoke

Αντικείμενο της έρευνας στον τομέα αυτό της Φυσικής είναι η αναζήτηση των έσχατων συστατικών της ύλης και ο προσδιορισμός των θεμελιώδων νόμων, που διέπουν τις αλληλεπιδράσεις τους. Η κατανόηση των παραπάνω είναι κρίσιμη τόσο για την επεξεργασία των πειραματικών αποτελεσμάτων της έρευνας του Μικρόκοσμου στον νέο επιταχυντή στο CERN (Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών, Γενεύη), όσο και για τη διαλεύκανση πληθώρας άλλων προβλημάτων, που απασχολούν τους επιστήμονες του τομέα για πολλά χρόνια και που έχουν να κάνουν με την ακριβή περιγραφή του παρελθόντος και την ασφαλή πρόβλεψη του μέλλοντος του Σύμπαντος. Θα καταλήξουμε, έστω και σε δισεκατομμύρια χρόνια, «μοναχικοί ταξιδιώτες» σε ένα Σύμπαν απείρως αραιό, παγωμένο και σε συνεχή και επιταχυνόμενη διαστολή; Θα επιστρέψουμε σε κατάσταση άπειρης θερμοκρασίας και πικνότητας, σε μια «Μεγάλη Σύνθλιψη»; Υπάρχει άλλη δυνατότητα;

Για να απαντήσουμε σε ερωτήματα όπως αυτά, χρειαζόμαστε αφ' ενός τη θεμελιώδη θεωρία των σωματιδίων και των αλληλεπιδράσεων τους, για τα οποία η Θεωρία των Χορδών αποτελεί μια συγκεκριμένη, πολύ δημοφιλή, αν και όχι ακόμη πλήρως κατανοητή πρόταση, και αφ' ετέρου γνώση των σημερινών συστατικών του Σύμπαντος, κάτι για το οποίο επίσης γνωρίζουμε πολύ λίγα.

Για παράδειγμα, θεωρείται βέβαιον, ότι το Σύμπαν περιέχει ύλη και ενέργεια, της οποίας μόνο το τέσσερα περίπου τοις εκατόν μπορούμε με βεβαιότητα να ταυτοποιήσουμε. Μόνο το τέσσερα τοις εκατόν του συνολικού περιεχομένου του Σύμπαντος είναι οι γαλαξίες με τους αστέρες, η φωτεινή ύλη, που παρατηρούμε στον Ουρανό.

Από τί ακριβώς αποτελείται το 24%, που μοιάζει να είναι ύλη (τη λέμε «Σκοτεινή Υλη»), συγκεντρωμένη γύρω από τους γαλαξίες, και που έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή στις κινήσεις των αστέρων σε αυτούς; Ποιά είναι η φύση του υπόλοιπου 72% («Σκοτεινή Ενέργεια») του περιεχομένου του Σύμπαντος, που φαίνεται να απλώνεται σε όλο το ορατό Σύμπαν, με συγκλονιστικές συνέπειες στο ρυθμό διαστολής του, που ανακαλύφθηκε πρόσφατα και που έχει σημαντικές επιπτώσεις στην προβλεπόμενη μορφή του στο απότερο Μέλλον;

Αυτή ακριβώς η διεξοδική ανάλυση των προτάσεων της Θεωρίας των Χορδών, τόσο σχετικά με το Μικρόκοσμο, όσο και με τη χρονική εξέλιξη του όλου Σύμπαντος ήταν τα κεντρικά θέματα, που απασχόλησαν τους συνέδρους, με πολλά και σημαντικά συμπεράσματα και νέες ιδέες.»

7. Μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Κεραμουτσίου Ηρακλείου. Ξεναγήθηκαν στο Ίδρυμα και ενημερώθηκαν για την αποστολή και το έργο του, όπως συμβαίνει με τις περισσότερες ομάδες.

Επαναλαμβάνουμε την παράκληση, να προηγείται τηλεφωνική επικοινωνία με την Ακαδημία, όταν είναι τούτο δυνατόν.

12. Συνεδρίαση των μελών του Διοικ. Συμβουλίου της Ενώσεως Συνδέσμων Κληρικών της Εκκλησίας Κρήτης και Προέδρων των Συνδέσμων Εφημερίων I. Μητροπόλεων. Συζήτησαν θέματα που απασχολούν τους κληρικούς της Κρήτης. Επίσης ενημερώθηκαν από τον Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ Αλέξ. Κ. Παπαδερό για το έργο του Ιδρύματος και συζήτησαν μαζί του κυρίως τό θέμα της τακτικής και συστηματικής επιμορφώσεως του ιερού κλήρου. Για το σοβαρό και λίαν επείγον τούτο ζήτημα έχει υποβληθεί από την Ορθόδοξη Ακαδημία Υπόμνημα – Πρόταση στην Ιερά Επαρχιακή Σύνοδο της Εκκλησίας Κρήτης.

Στο γεύμα που παρέθεσε η ΟΑΚ παρεκάθησε και ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ιδρύματος Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Αμφιλόχιος.

1907 13.-20. Μοριακή και Πληθυσμιακή Βιολογία φορέων ασθενειών

Για τρίτη φορά στα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκε στην ΟΑΚ συνάντηση ερευνητών από πολλές χώρες του κόσμου, που έλαβαν μέρος στο παραπάνω συνέδριο. Φορείς ασθενειών είναι κατά κύριο λόγο κουνουπιά, αλλά και άλλα έντομα και αρθρόποδα.

Υστερα από την εξολόθρευση της ελονοσίας στη χώρα μας πριν από περίπου μισόν αιώνα, οι φορείς αυτοί έχασαν τη μεγάλη σημασία που είχαν για τη δημόσια υγεία. Με εξαίρεση τη λεϊσμανίαση (το γνωστό σε πολλούς "χανιώτικο"), οι σχετικές ασθένειες έχουν σχεδόν εξαλειφθεί από τη μνήμη των ανθρώπων στον "πλούσιο Βορρά". Στις τροπικές περιοχές του πλανήτη μας, αντίθετα, εμφανίζονται κάθε χρόνο πάνω από μισό δισεκατομμύριο κρούσματα ασθενειών, που μεταφέρονται από αρθρόποδα και έχουν ως αποτέλεσμα τον θάνατο περίπου 2-3 εκατομμυρίων συνανθρώπων μας. Ο Δάγκειος πυρετός σκοτώνει εκατοντάδες χιλιάδες Ασιάτες, Αφρικανούς και Αμερικανούς. Υπενθυμίζουμε ότι κατά την παγκόσμια πανδημία Δαγκείου τη δεκαετία του 1920 ασθένησε πάνω από το 90% του αθηναϊκού πληθυσμού! Η ελονοσία – οι "πυρετοί" της αρχαιότητας, που "βάφτισαν" μεταγενέστερα Ριγολόγιο τον Αη Γάινη -, μας έρχεται στο νου μόνο αν πάμε διακοπές σε εξωτικές χώρες και μας λεχθεί ότι χρειαζόμαστε προστασία κατά της ελονοσίας.

Παρά τη μεγάλη πρόοδο της Ιατρικής, η καταπολέμηση των νόσων αυτών είναι από δύσκολη μέχρι αδύνατη. Και δυστυχώς η κατάσταση χειροτερεύει συνεχώς. Ο Δάγκειος γίνεται όλο και πιο θανατηφόρος. Η δε παρασκευή εμβολίου είναι, για λόγους βιολογίας της νόσου, εξαιρετικά δύσκολη. Στην ελονοσία πάλι, τα παράσιτα που την προκαλούν, αποκτούν σε μεγάλο βαθμό ανθεκτικότητα στα εξειδικευμένα φάρμακα. Καί στην περίπτωση αυτή το εμβόλιο μοιάζει με ουτοπία. Τέλος, ο έλεγχος των φορέων (κουνουπιών) γίνεται όλο και πιο δύσκολος, για να μην πούμε ανέφικτος, λόγω της αυξανόμενης ανθεκτικότητας στα εντομοκτόνα.

Στο παρόν συνέδριο οι ερευνητές παρουσίασαν και συζήτησαν τα πορίσματα των ερευνών τους. Ο κοινός τελικός στόχος είναι να βρεθεί ένας νέος τρόπος ελέγχου των πληθυσμών των φορέων, με έμφαση κυρίως την Αφρική, αλλά και στις άλλες τροπικές περιοχές της γης. Η κατανόηση της βιολογίας των φορέων υπηρετεί αυτόν ακριβώς τον σκοπό. Συστρατεύονται όλοι οι κλάδοι της βιολογίας. Αυτοί που αναφέρονται στον τίτλο του συνεδρίου, αλλά και η ανοσολογία και η βιοπληροφορική.

Το θαυμάσιο περιβάλλον της ΟΑΚ συντελεί ιδιαιτέρως στην εντατική εργασία, στην άνετη ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων και στη διανθρώπινη επικοινωνία. Είναι πεποίθηση των συνέδρων, πως μέχρι να αρχίσει να φαινεται η επιτυχία των προσπαθειών τους, το συνέδριο αυτό πρέπει να συγκαλείται στην Ακαδημία κάθε 2 χρόνια.

Το βράδυ της Δευτέρας (16. Ιουλίου) οι σύνεδροι επισκέφθηκαν το Παράρτημα της ΟΑΚ στα Νωπήγεια (Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας) και μαζί με εκατοντάδες άλλους ανθρώπους χάρηκαν στο υπαίθριο Θέατρο τη μουσική των Χαϊνδων και τον «Καραγκιόζη στη Γιουροβίζιον»!

Καθηγ. Κίτσος Λούης, υπεύθυνος του Συνεδρίου.

Ο Καθηγητής Κίτσος Λούης

1908 20. Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της παραγωγής της ελιάς

Ημερίδα (5η συγκέντρωση) για την κατάρτιση των μελών της Ομάδας Παραγωγών, οι οποίοι συμμετέχουν στο παραπάνω Σύστημα (πρβλ. Διάλογοι Καταλλαγής 82, 83, 84).

1909 17/7. – 1/8. Ελληνο-Γαλλική συνεργασία για τη χλωρίδα της Κρήτης

Γάλλοι Καθηγητές και Ερευνητές από τον χώρο των Επιστημών Βοτανικής φιλοξενήθηκαν στην ΟΑΚ και διενήργησαν επιτόπιες έρευνες στο βουνό Αμμουτζάρα (πάνω από την Ανώπολη Σφακίων) και σε άλλα σημεία των Λευκών Ορέων, υπό την καθοδήγηση του Καθηγητή J. Zaffran, ο οποίος έχει την επιστημονική εποπτεία του Μουσείου Κρητικών Βοτάνων της ΟΑΚ. Μετά το πέρας των ερευνών τους συζήτησαν με τον Γεν. Διευθυντή Αλέξ. Παπαδερό, τον J. Zaffran, τον Eut. Πρωτοπαπαδάκη, μέλος της Διοικ. Επιτροπής του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας της ΟΑΚ, και τον Λουκά Ανδριανό, επιστημονικό συνεργάτη της Ακαδημίας, θέματα μελλοντικής συνεργασίας. Συμφωνήθηκε να φιλοξενηθούν στην Ακαδημία τον Απρίλιο του 2008 δύο ομάδες Γάλλων Ερευνητών και να οργανωθεί από κοινού συνέδριο για προβλήματα της χλωρίδας της Κρήτης.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

7. Ομάδα από το Ηράκλειο

1910 17.-25. Χοροθεραπεία- Η ψυχοδυναμική του χορού και της μουσικής της Κρήτης

Για πολλοστή φορά επαναλήφθηκε δοκιμασμένο ειδικό πρόγραμμα αξιοποίησης των ψυχοδυναμικών ιδιοτήτων της παραδοσιακής μουσικής και των χορών της Κρήτης. Στο πρόγραμμα μετείχαν αλλοδαποί, που είχαν πρόσφατα μια μεγάλη δοκιμασία στην προσωπική ή την οικογενειακή τους ζωή. Το πρόγραμμα στηρίζεται στη διαπίστωση, ότι η πα-

ραδοσιακή μουσική και οι χοροί της Κρήτης, ύστερα από κατάλληλη ενημέρωση και σωστή συμμετοχή στα δρώμενα, έχουν την ικανότητα, να ανατροφοδοτούν δυναμικά τον άνθρωπο, που έχει υποστεί κάμψη υπό το βάρος μιας έντονης δοκιμασίας και θλίψης. Τα βιώματα που προκαλούν η παρακείμενη ιερά Μονή Γωνιάς, το εξαίσιου κάλλους περιβάλ-

λον της Ακαδημίας και το ανθρώπινο πρόσωπο και ήθος της, έχει παρατηρηθεί ότι συμβάλλουν επίσης σημαντικά στην προσέγγιση του θεραπευτικού στόχου.

Την ευθύνη του προγράμματος είχαν η Brigitte Gerstgrasser και ο Pavlo Eckert (πρβλ. Διάλογοι Καταλλαγής 82, αρ. συνεδρ. 1871).

28. Ομάδα από την Αθήνα

1911 29.8/2.9 Μελλοντικές και Αναδύομενες Τεχνολογίες

Ευνεδρία των μελών του Ευρωπαϊκού Προγράμματος "NOVMAG". Το τριετές αυτό πρόγραμμα (2007 – 2009) πραγματοποιείται στα πλαίσια της ευρωπαϊκής προσπάθειας στο χώρο της Τεχνολογίας ("Future and Emerging Technologies"). Τα ερευνητικά ίδρυματα που συμμετέχουν στο "NOVMAG" είναι το Ινστιτούτο Leibnitz της Δρέσδης (Dr. C. Hess και Prof. B. Buechner), το Πανεπιστήμιο Paris Sud (Prof. A. Revcolevschi), το Πανεπιστήμιο Κύπρου (Καθ. I. Γιαπιντζάκης), το Πανεπιστήμιο Rijkuniversiteit Groningen (Prof. P. van Loosdrecht), το Ινστιτούτο Josef Stefan Ljubljana (Prof. P. Prelovsek), η Εταιρία ASCOMP GmbH Zürich (Dr. D. Lakehal) και τέλος το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το ITE (Καθ. Ξενοφών Ζώτος).

Επιδίωξη του προγράμματος είναι η πειραματική εξερεύνηση και θεωρητική κατανόηση ενός νέου - μαγνητικού - μηχανισμού διάδοσης της θερμότητας, που παρουσιάζουν καινοτόμα μονοδιάστατα μαγνητικά υλικά, τα οποία μόλις πρόσφατα πρόβλεψαν θεωρητι-

κά και ανακάλυψαν πειραματικά μέλη του "NOVMAG". Πέρα από το επιστημονικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν αυτά τα υλικά, βασικός σκοπός του προγράμματος είναι επίσης η σύνθεση των υλικών αυτών σε μορφή υμενίων, που θα χρησιμοποιηθούν για την αποτελεσματική απαγωγή θερμότητας σε μικροηλεκτρονικές, βιολογικές και ιατρικές εφαρμογές.

Όλοι οι σύνεδροι εμειναν απόλυτα ικανοποιημένοι από την άρτια οργάνωση του συνεδρίου, την υποδομή της ΟΑΚ και τη φιλοξενία τους από το προσωπικό της.

Εξέφρασαν δε την ελπίδα, να επιστρέψουν σε άλλη ευκαιρία η να διοργανώσουν οι ίδιοι μελλοντικά κάποιο συνέδριο στον ίδιο χώρο.

Καθηγ. Ξ. Ζώτος

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1912 1.-8. Χοροθεραπεία

Δεύτερη σειρά του προγράμματος αυτού (πρβλ. αρ. συνεδρ. 1910).

1913 6. Η Ορθοδοξία χθες και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία.

8. Μέλη του ΚΑΠΗ Κανδάνου.

1914 11.-21. Η Κρήτη χθες και σήμερα

Πρόγραμμα για αλλοδαπούς που θέλουν να γνωρίσουν την Κρήτη με συστηματικό τρόπο (ενημερωτικά μαθήματα και επισκέψεις σε αξιοθέατα του νησιού). Υπεύθυνος της ομάδας ήταν ο από πολλών ετών συνεργαζόμενος με την ΟΑΚ Jürgen Sonnenberg.

1915 17.-21. Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων με επιπτώσεις στην Υγεία

Υστερα από πρόταση πού έκαμαν ο Καθηγητής K. Σέκερης και η σύζυγός του Καθηγήτρια Ευαγγελία Πρωτόπαπα - Σέκερη πραγματοποιήθηκε στην ΟΑΚ ένα λίαν ενδιαφέρον «Θερινό Σχολείο», για το οποίον η από επιστημονικής πλευράς υπεύθυνη έγραψε τα ακόλουθα:

«Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος AREHNA (www.arehna.di.uoa.gr) και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών «Περιβάλλον και υγεία. Διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων με επιπτώσεις στην υγεία», σε συνεργασία με το ΤΕΙ Αθηνών και με τη σύμπραξη του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, πραγματοποιήθηκε στην ΟΑΚ το 1^ο Θερινό Σχολείο. Συνδιοργανωτές ήταν επίσης το Ελεύθερο Κρατικό Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών (VUB) και το Κρατικό Πανεπιστήμιο της Σουηδίας Karolinska Institute,

Το θέμα του Θερινού αυτού Σχολείου ήταν: «Η βαθύτερη κατανόηση και οι μηχανισμοί της Ενδοκρινικής Διατάραξης». Οι στόχοι του Θερινού Σχολείου ήταν να επισημάνει τους ιδιαίτερους τομείς των χημικών ουσιών, που δρουν ως ενδοκρινικοί διαταράκτες και τις επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία (αναπαραγωγή, συγγενείς ανωμαλίες, καρκίνος).

Στους φοιτητές και διδάσκοντες, που συμμετείχαν στο Θερινό Σχολείο παρουσιάστηκαν από τον Δρ. Αλέξ. Παπαδερό οι αρχές, οι σκοποί και το έργο της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης και δόθηκε αμφοτερόπλευρη υπόσχεση για συνέχιση της δραστηριότητας τον επόμενο χρόνο, σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Φορέα Περιβάλλοντος, που εδρεύει στην Κοπεγχάγη, του οποίου εκπρόσωπος παραβρέθηκε στο Θερινό Σχολείο.

Η Καθ. Π. Νικολοπούλου-Σταμάτη

Αν. Καθηγήτρια Π. Νικολοπούλου-Σταμάτη,
Επιστημονική Υπεύθυνη του Θερινού Σχολείου»

1916 21.-23. Η Κρήτη χθες και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από τη Γερμανία. Ενημερώθηκαν από τον Γεν. Διευθυντή για το σκοπό και το έργο του Ιδρύματος.

25. Ομάδα από τη Δανία.

- Ομάδα από το Κέντρο Αποκατάστασης Χανίων.

1917 28.-30. Η Κρήτη χθες και σήμερα

Ημερίδα με Ομάδα αλλοδαπών. Ενημερώθηκαν από τον Άλεξ Σπένγκλερ.

Από την κίνηση του προσωπικού

Γεν. Διευθυντής Ιούλιος

12. Εκδήλωση της Συντονιστικής Επιτροπής των Δομών και των Αυτόνομων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων Ν. Χανίων.
15. Γενική Συνέλευση των Γυναικείων Συλλόγων των Επαρχιών Κισάμου και Σελίνου στην Κάντανο, που έγινε με πρωτοβουλία της οικείας Ι. Μητροπόλεως.
26. Εκδήλωση στον Ομαλό, που οργάνωσε η ΙΛΑΕΚ, σε συνεργασία με τον Δήμο Μουσούρων, αφιερωμένη στον Χατζή Μιχάλη Γιάνναρη, τον άνθρωπο και αγωνιστή.
29. Εκδήλωση μνήμης στην 1η Μοίρα Αλεξιπτωτιστών στο Μάλεμε για τους καταδρομείς που έπεσαν στην Κύπρο τις πρώτες ημέρες της τουρκικής εισβολής στο νησί.
30. Σύναξη των αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ", στην Ι. Μονή Αγίας Τριάδος. Στην ακολουθία του Εσπερινού προεξήρχε ο τέως Υποδιευθυντής της Σχολής πολιός Γέροντας Μητροπόλιτης πρ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, ο οποίος έκαμε και την απονομή των αναμνηστικών διπλωμάτων στους απόφοιτους του έτους 1957.

Από την εκδήλωση στον Ομαλό

Αύγουστος

1. Εκδήλωση με θέμα "Νέες Αγροτουριστικές Προοπτικές", που διοργάνωσαν η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων και ο Δήμος Κολυμπαρίου.
3. Εσπερινός - Θυρανοίξια του Ι. Ναού του Αγίου Οικουμενίου, που ανακαίνισθηκε με φροντίδα του Σεβασμ. Μητροπόλιτου Κισάμου και Σελίνου Αμφιλοχίου. Ο ναός αυτός, που βρίσκεται στο χώρο των ίδρυμάτων της Ι. Μητροπόλεως, άρχισε να κτίζεται το καλοκαίρι του 1961 από μέλη Οικουμενικής Κατασκήνωσης του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών υπό την ηγεσία του Αλεξ. Κ. Παπαδερού, ο οποίος πρότεινε στον τότε επίσκοπο Ειρηναίο, να αφιερωθεί ο ναός στην ιερά μνήμη του Αγίου Οικουμενίου του θαυματουργού, επισκόπου Τρίκης (Θεοσσαλίας), μεγάλου ερμηνευτή των Αγίων Γραφών.
8. Εγκαίνια έκθεσης φωτογραφίας του Θεοφάνη Μανουσάκη με θέμα "Κολυμβάρι ο Τόπος μας", που οργάνωσαν η Πολιτιστική Έταιρεία Κρήτης, ο Δήμος Κολυμβαρίου και η ΑΛΜΑ Α.Ε. στο Μουσείο Αλιείας.
16. Εκδήλωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Δραπανιά, κατά την οποία βραβεύτηκαν οι επιτυχόντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρυματα, που κατάγονται από τον Δήμο Μηθύμνης.
23. Με τον Πρέσβη Κυριακό Ροδουσάκη, επίσκεψη στο Ηράκλειο και στο Σπίλι, με την ευκαιρία της εορτής του Αγίου Ειρηναίου, για να ευχηθούν στον Σεβασμ.

Αρχιεπίσκοπο Κρήτης και στον Σεβασμ. Μητροπολίτη Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων με την ευκαιρία της ονομαστικής τους εορτής.

- Εκδήλωση, που οργάνωσε το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Βενιζέλος" προς τιμήν του Σεβασμ. Μητροπολίτου πρ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου, Προέδρου του Διοικ. Συμβουλίου του ίδρυματος αυτού.

Σεπτέμβριος

3. Ρέθυμνο, με την ευκαιρία των ονομαστηρίων του Σεβασμ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου Ανθίμου, μέλους του Διοικ. Συμβουλίου της ΟΑΚ.

Από το εόρτιο γεύμα

- 12.-15. Ετήσια Γενική Συνέλευση των Χριστιανικών Ακαδημιών της Ευρώπης στο Bad Boll της Γερμανίας. Εορτάσθηκε η 50ή επέτειος από την ίδρυση του Συνδέσμου αυτού. Ανταποκρινόμενος σε σχετικό αίτημα, ο Α. Κ. Παπαδερός παρουσίασε και σχολίασε φωτογραφίες από την ιστορική εκδήλωση, που είχε λάβει χώρα στην ΟΑΚ (Απρίλιος 1972), κατά την οποία

Από το συνέδριο του 1972.

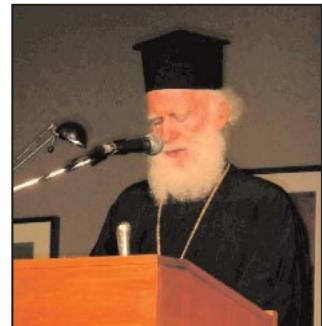
αποφασίστηκε η συγκρότηση Επιτροπής Συνεργασίας των ανά τον κόσμο Χριστιανικών Ακαδημιών (World Collaboration Committee - A Global Ecumenical Network of Christian Laity Centres,

Academies and Movements for Social Concern), η οποία δραστηριοποιείται έκτοτε και είναι γνωστή σήμερα ως OIKOSNET, με περισσότερα από 300 μέλη σε όλες τις ηπείρους).

23. I. Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στα Χανιά. Πολυαρχιερατική θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος του Αρχιεπισκόπου Κρήτης Ειρηναίου με την ευκαιρία της συμπλήρωσης εκατό χρόνων από τη θεμελίωση του ναού. Στο γεγονός αυτό και στη μετέπειτα πορεία του ναού αναφέρθηκε ο Δημ. Κακαβελάκης.
24. Δείπνο εργασίας με τον Αντινομάρχη Κων/νο Γύπαρη και τον Νικ. Νικολακάκη, εκπρόσωπο των Κρητών

της Αυστραλίας. Συζήτηση για τη δυνατότητα φιλοξενίας ελληνοπαίδων από τη μακρινή αυτή ήπειρο.

- 28.-30. Επιστημονικό Συνέδριο "ο Νίκος Καζαντζάκης και ο κρητικός πολιτισμός", με αφορμή τα 50 χρόνια από το θάνατο του μεγάλου συγγραφέα, στο Ηράκλειο.

Ο Σεβασμ. Αρχιεπίσκοπος Κρήτης Ειρηναίος απευθύνει χαιρετισμό κατά την έναρξη του συνεδρίου για τον Καζαντζάκη.

Μνήμη N. Καζαντζάκη

A. K. Παπαδερός

Γιο το συνέδριο που οργανώθηκε στο Ηράκλειο και στη Μυρτιά (28-30 Σεπτεμβρίου 2007) με αφορμή τη συμπλήρωση προσεχών (26 Οκτωβρίου) πενήντα χρόνων από την εκδημία του, προσκλήθηκα να κάμω μια εισήγηση. Επέλεξα να κάμω ορισμένες «Ευκαιριακές αναφορές στον Καζαντζάκη». Ακολουθεί μια από αυτές.

Μια διάλεξη στην Αθήνα

Το φθινόπωρο του 1966 ο Σύλλογος Φοιτητών Κισάμου και Σελίνου, με Πρόεδρο τον σημερινό Πρέσβη Κυριάκο Ροδουσάκη, ζήτησε να κάμω μια διάλεξη. Δέχθηκα. Θέμα: «Θρησκευτικά προβλήματα στο έργο του Καζαντζάκη». Το ναυάγιο του πλοίου «ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ» προκάλεσε την αναβολή της διάλεξης, που είχε προγραμματισθεί για τα μέσα Δεκεμβρίου. Έγινε τελικά το βράδυ της Τρίτης, 21ης Φεβρουαρίου 1967. Επρόκειτο για μια παράτολμη ενέργεια.

Ήμουν μέλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, που είχε μεγάλο μέρος αρμοδιοτήτων για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, την «εχταιδευτική», όπως έλεγαν κάποιοι, περιγελώντας την. Στο στόχαστρο ήταν κυρίως ο Ευάγγελος Παπανούσος και ο Ιωάννης Κακριδής, επιστήθιος φύλος και στενός συνεργάτης του Καζαντζάκη, όπως είναι γνωστό.

Επειδή οι κατήγοροι παρουσίαζαν τη Μεταρρύθμιση ως ολέθρια για την Ορθοδοξία, φυσικό ήταν πολλά από τα βέλη να στρέφονται εναντίον μου, ως Θεολόγου, με αυξημένες μάλιστα ευθύνες. Άλλα και όλους μαζί μας παρουσίαζαν ως «Εαμοβούλγαρους» ολετήρες του Γένους! Εύκολα λοιπόν μπορεί να φανταστεί κανείς, πόσον αυτοκαταστροφική ήταν η αποκοτιά μου, να μιλήσω για τον Καζαντζάκη μέσα στον τότε τάραχο των παθών.

Στο Σύλλογο των Φοιτητών είχα θέσει ως όρο, να βρουν για τη διάλεξη έναν εκκλησιαστικό χώρο. Δεν διατέθηκε. Η μεγάλη αίθουσα της ΧΑΝ, της Χριστιανικής Αδελφότητας Νέων, στην οδό Ακαδημίας, που και αυτή παραχωρήθηκε όχι χωρίς δισταγμούς, ήταν κατάμεστη. Από την Κρήτη είχαν έλθει για τη διάλεξη οι τότε Λάμπτης και Σφακίων Ισίδωρος και Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, (ο Γέροντάς μας, που, ως Μητροπολίτης Γερμανίας, μόλις πρωτοπήγε στην πόλη Freiburg, αναζήτησε το Νοσοκομείο και επισκέφθηκε το δωμάτιο, όπου παρέδωσε το βασανισμένο πνεύμα του ο Καζαντζάκης).

Κρήτες Βουλευτές, πολλοί Κρήτες της Αττικής και βέβαια Κρήτες φοιτητές έδιδαν ένα αισθητό «παρών». Επιπλέον ήταν εκεί μερικοί «διά τόν φόβον τῶν Ιουδαίων» κρυφοκαζαντζακι-

κοί και κάποιοι νηφαλιώτεροι. Ίσως για πρώτη φορά βρέθηκαν κάτω από την ίδια στέγη κληρικοί και λαϊκοί, φανατικοί αντίπαλοι και ένθερμοι θιασώτες του Καζαντζάκη.

Δεν ήταν σύνθετες στην Ελλάδα μέχρι τότε το εγχείρημα, ένας Θεολόγος,

- Να προσεγγίζει με το πρέπον σέβας και δέος τον περίπου ισόβιον αγώνα του Καζαντζάκη να φτάσει στο τελευταίο σκαλί της κλίμακας προς την κορυφή του «Ανήφορου», με πτώσεις και ανατάσεις του ανθρώπου, ο οποίος
- γνωρίζει πως, όπως γράφει ο ίδιος, «οί φρόνιμοι, οί χορτάτοι, δέν μπορούν νά καταλάβουν τίς ἀράτες ἀναστάσιμες δυνάμεις τοῦ Σταυρωμοῦ»,
- και οιμολογεί πως «ἡ σταύρωση εἶναι ὁ μόνος δρόμος τῆς ἀνάστασης: ἄλλον δεν ἔχει» (Αναφορά, Αθήνα 41969, 499 και 15).
- Του ανθρώπου, ο οποίος, στα πισωγυρίσματα του αγώνα και της αγωνίας του αισθανόμαστε ότι αναπέμπει την ικεσία: Πιστεύω, Κύριε, «βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ» (Μάρκ.9, 24).
- Να επισημαίνει ο Θεολόγος χωρίς εμπάθεια τολμήματα της πάντοτε παράκρημης σκέψης του Καζαντζάκη, που τον δείχνουν να παλεύει με το Θεό στα σιδερένια αλώνια του θρύλου.
- Να τεκμηριώνει, ωστόσο, την πεποίθησή του ο Θεολόγος, πως κάθε φορά που ο Καζαντζάκης φαίνεται να αντιτάσσεται στο Θεό, δεν το κάνει για να αναδείξει το δικό του ανάστημα, όπως είχαν επιχειρήσει άλλοτε και επιχειρούν και στα χρόνια μας μερικοί, δικοί και ξένοι. Αντιτάσσεται μάλλον σε εικόνες του Θεού παραμορφωμένες από την ανθρώπινη ασθένεια, στην οποία βέβαια υπόκειται και ο ίδιος.
- Να υποστηρίζει την ἀποψη, πως η συντριβή που ένιωθε ο Καζαντζάκης για την αδυναμία του να αντικρύστει την «απόλυτη αλήθεια» οφείλεται μάλλον στο ότι είχε παραθεωρήσει την προειδοποίηση του Θεού προς τον Μωυσή και κάθε θνητόν: «οὐ δυνήσῃ ἵδειν μου τό πρόσωπον

οὐ γάρ μή ἴδῃ ἀνθρωπος
τό πρόσωπόν μου καὶ ξήσεται»
(Ἐξοδ. 33, 20).

Οφείλεται, με άλλα λόγια, στην αέναη προσπάθειά του για εκτίναξη του νου πέραν των ορίων της αυτογνωσίας και θεογνωσίας, όπως τα ορίζει στην εσχατολογική του αποκαραδοκία ο Απόστολος Παύλος:

«βλέποιμεν γάρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δέ πρόσωπον πρός πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δέ ἐπιγνώσομαι καθώς καὶ ἐπεγνώσθην» (Α' Κορ. 13, 12).

Δεν γνωρίζω με ποιά συναθημάτα έφυγαν οι άνθρωποι από την αίθουσα της ΧΑΝ εκείνο το βράδυ.
Πάντως μαχαίρια δεν βγήκαν!

Αριστοφάνη
«ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΕΣ»
στο θέατρο του
Ευρωμεσογειακού
Κέντρου Νεότητας.

Ο Γιώργος Παρτσαλάκης
(δεξιά) με τους
Τάσο Χαλκιά και
Τάσο Παλαντζίδη

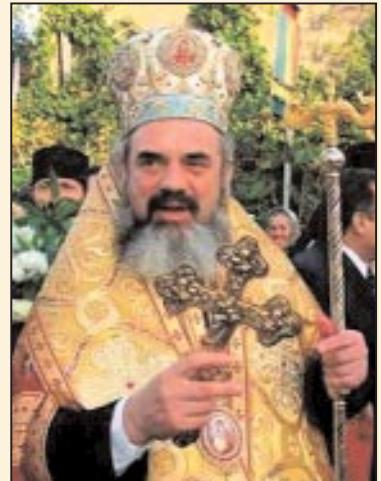

Η Sirpa Anttonen - Koriala, Διευθύντρια της Ορθοδόξου Ακαδημίας του Βάλαμο (Valamo) της Φιλλανδίας, νέα Πρόεδρος του Συνδέσμου των Χοιστιανικών Ακαδημιών της Ευρώπης. Για πρώτη φορά κατέλαβε την υψηλή αυτή θέση πρόσωπο, προερχόμενο από Ορθόδοξες Ακαδημίες και μάλιστα με ομόφωνη εκλογή. Στο νέο Συμβούλιο του Συνδέμου αυτού μετέχει επίσης ο πρώην επιστημονικός συνεργάτης της ΟΑΚ Κ. Ζορμπάς.

Ο ΝΕΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ιάσιον, 25. Οκτ. 2000: Ο Μολδαβίας και Μπουκοβίνας Δανιήλ (4ος από δεξιά) με μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, ΚΕΚ.

Στις 12. Σεπτεμβρίου τα αρμόδια εκλεκτορικά σώματα της Εκκλησίας της Ρουμανίας ανέδειξαν ως νέο Πατριάρχη τον μέχρι τότε Μητροπολίτη Μολδαβίας και Μπουκοβίνας Δανιήλ (*Ciobotea*, που γεννήθηκε στις 22 Ιουλίου 1951). Η ενθρόνισή του έγινε την Κυριακή, 30. Σεπτεμβρίου.

Ο νέος Πατριάρχης ήταν από ετών γνωστός ως πολυμαθής και γλωσσομαθής θεολόγος, συγγραφέας σημαντικών κειμένων, με μακρά παρουσία στα διορθόδοξα και οικουμενικά δρώμενα και εξέχων Ιεράρχης της Εκκλησίας της Ρουμανίας. Έχει συνεργασθεί επί έτη με τον Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ Αλέξ. Κ. Παπαδερό στο Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών.

Ευχόμεθα και από τη θέση αυτή, να είναι ο Θεός οδηγός και προστάτης του στην υψηλή του αποστολή.

Στον Καθηγητή Φ. Καφάτο, Εταίρον της ΟΑΚ, που ολοκλήρωσε τη δημιουργική θητεία του στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, ευχόμεθα υγεία και μακρότητα ημερών, ώστε να συνεχίσει τη μεγάλη προσφορά του στην επιστήμη και στην Ελλάδα από τις άλλες πολυ-υπεύθυνες θέσεις, που κατέχει.

Α.Κ.Π. - dokimi

Planta Europa

 την πόλη Cluj της Ρουμανίας πραγματοποιήθηκε το 5° Ευρωπαϊκό Συνέδριο της "Planta Europa" (5 - 9 Σεπτεμβρίου 2007) με θέμα: "Working together for plants". Αυτή η συνεργασία επικεντρώθηκε στην προστασία των άγριων φυτών της Ευρώπης.

Στο Συνέδριο είχα την τιμή να εκπροσωπήσω το Μουσείο Κρητικών Βοτάνων / Herbarium J. Zaffran, που είναι Τμήμα του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας (ΙΘΟ) της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης. Τη συμμετοχή μου εστήριξαν οικονομικά η ΟΑΚ και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ).

Με ένα πόστερ και με εισηγητικό κείμενο (τίτλος «PARTNERSHIP PROJECTS FOR UNDERSTANDING AND DOCUMENTING PLANT DIVERSITY AND SUSTAINABLE USE OF PLANTS: The Cretan Herbarium of the IThE – OAK») παρουσίασα το Herbarium της ΟΑΚ και τον προγραμματισμό για τη συμβολή στην περαιτέρω μελέτη της χλωρίδας της Κρήτης και την προστασία της από τις σύγχρονες απειλές.

Πολύ διαφωτιστική υπήρξε η επίσκεψη στον βοτανικό κήπο "Alexandru Borza" του Πανεπιστημίου "Babes-Bolyai" και στο Μουσείο Άγριων Φυτών (Herbarium) στην πόλη Cluj-Napoca. Ο βοτανικός αυτός κήπος απλώνεται σε έκταση 140 στρεμμάτων πάνω σε έναν όμορφο λόφο

με περίπου 10.000 διαφορετικές ομάδες φυτών από όλο τον κόσμο. Στο Μουσείο εκτίθενται 6.900 δείγματα «ζωντανών» φυτών και 635.000 δείγματα αποξηραμένων φυτών από διάφορα μέρη του κόσμου. Η συλλογή τους έγινε από τις αρχές του 20ού αιώνα (πριν από το 1920).

Τα 2010 και πλέον μέλη του συνεδρίου, προερχόμενα από 34 χώρες, ενημερώθηκαν επίσης για την ΟΑΚ και αποδέχθηκαν να συνεξετασθεί η πρότασή της, μαζί με εκείνην της Ολλανδίας, για φιλοξενία του επόμενου συνεδρίου της "PLanta Europa" στην Κρήτη, που θα γίνει το 2010. Δεδομένου ότι η Κρήτη (και η Ελλάδα) χρειάζεται στήριξη στο θέμα της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, η φιλοξενία ενός τέτοιου συνεδρίου θα είναι μεγάλο όφελος για την Ακαδημία, για την Κρήτη και για την Ελλάδα γενικότερα.

Ένα επιπλέον γεγονός, που δεν ήταν μεταξύ των στόχων της συμμετοχής μου στο συνέδριο, είναι η εκλογή μου ως μέλους της Διοικητικής Επιτροπής της "Planta Europa". Η διάκριση αυτή προέκυψε από τις δραστηριότητές μου στη διάρκεια του συνεδρίου και κυρίως από την πρόταση της ΟΑΚ για τη φιλοξενία του συνεδρίου της "Planta Europa" το 2010 στην Κρήτη.

Δρ. Λουκάς Ανδριανός
Επιστημονικός Συνεργάτης ΟΑΚ-ΙΤΕ

ΦΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΦΑΙΝΕΙ ΠΑΣΙ

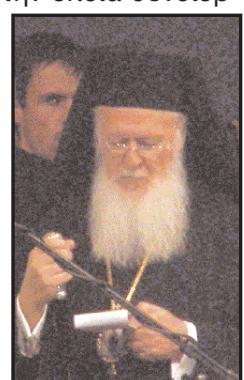

 την πόλη Sibiu της Ρουμανίας, πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης κατά τό έτος 2007, πραγματοποιήθηκε (4.-11./9.) η 3^η Ευρωπαϊκή Οικουμενική Συνέλευση, την οποία συνδιοργάνωσαν τό Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (KEK) και το Συμβούλιο των Ρωμαιοκαθολικών Επισκοπικών Συνόδων της Ευρώπης (CCEE). Το κεντρικό θέμα της Συνέλευσεως ήταν:

ΦΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΦΑΙΝΕΙ ΠΑΣΙ

ΕΛΠΙΔΑ ΓΙΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το κήρυγμα κατά την εναρκτήρια ακολουθία έκαμε ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος. Στην αντιπροσωπεία του Οικ. Πατριαρχείου στη Συνέλευση είχε συμπεριληφθεί και έλαβε μέρος και η Εμμανουέλα Λαρεντζάκη, μέλος του επιστημονικού επιτελείου της ΟΑΚ. Οι δυο προηγούμενες Συνέλευσεις είχαν πραγματοποιηθεί στη Βασιλεία της Ελβετίας (1989) καί στο Γκρατς της Αυστρίας (1997).

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

 Με το γενικό θέμα "Ηθική και αξίες της Πολιτιστικής Διαδρομής" πραγματοποιήθηκαν στη Γαλλία (από 27 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου) διάφορες εκδηλώσεις, προκειμένου να τιμηθεί η συμπλήρωση 20 χρόνων του προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ». Μέρος του προγράμματος αυτού ήταν και το ειδικότερο πρόγραμμα «Δρόμοι του Μοναχισμού», που εγκαινιάσθηκε στην ΟΑΚ τον Μάρτιο του 1998 (βλπ. Δ.Κ. 48/1998, 396). Επειδή ο Γεν. Διευθυντής, που ήταν ένας από τους ομιλητές, δεν μπόρεσε τελικά να συμμετάσχει (εξ αιτίας του ταυτόχρονου συνεδρίου για τον Ν. Καζαντζάκη), τον εκπροσώπησε η Εμμ. Λαρεντζάκη, η οποία παρουσίασε εισήγησή του με θέμα: "The Orthodox Koinobion and the Idiorrhythmic Modernity" (μια αντιπαράθεση του ορθόδοξου κοινόβιου προς τον ιδιόρρυθμο μοντερνισμό).

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ (ΕΚΝ)

Εορτή Μεταμορφώσεως του Χριστού

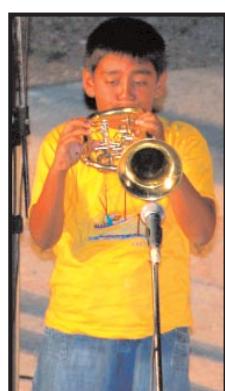
Επως κάθε χρόνο εορτάσθηκε και φέτος στο εκκλησάκι του ΕΚΝ ο Μέγας Εσπερινός της εορτής της Μεταμορφώσεως, χοροστατούντος του Σεβασμού. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Αμφιλοχίου. Συνιερούργησαν ο Αιδεσ. Πρωτοπρεσβύτερος του Οικ. Πατριαρχείου Ιωάννης Ψαράκης (Düsseldorf) και ο π. Ειρηναίος. Ο Σεβασμιώτος ευλόγησε τους άρτους, καθώς και καρπούς από τις αγροτικές δραστηριότητες του ΕΚΝ, και εκήρυξε τον θείο λόγον.

Ακολούθησε παραδοσιακό κέρασμα.

Θέατρο

Από τις πολλές υψηλού επιπέδου εκδηλώσεις στο σχεδόν πάντοτε κατάμεστο υπαίθριο πέτρινο Θέατρο του ΕΚΝ σημειώνουμε τις ακόλουθες:

16.7. Συναυλία με το μουσικό συγρότημα «ΧΑΪΝΗΔΕΣ» και συμμετοχή του Καραγκιοζοπαίχτη Αθω Δανέλλη.

27.7. Μουσική βραδιά με το συγκρότημα Χάλκινων Πνευστών από τη Σερβία.

30.7. Ο ROSS DALY με τους συνεργάτες του.

7.8. Μουσική βραδιά, αφιερωμένη στον Νικ. Γκάτσο, που οργάνωσε ο Φιλολογικός Σύλλογος "Κισαμικός".

22.8. «ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΕΣ» του Αριστοφάνη. Η θεατρική αυτή παράσταση προσφέρθηκε δωρεάν από την Αττική Σκηνή και το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Βόλου, ύστερα από θετική εισήγηση του Γιώργου Παρτοαλάκη, που ανταποκρίθηκε πρόθυμα σε σχετική παράκληση του Γεν. Διευθυντού της ΟΑΚ. Τα έσοδα από την παράσταση αυτή (περίπου 9.000 €) διατίθενται για την ολοκλήρωση αιθουσας πολλαπλών χρήσεων, που διαμορφώνεται ήδη στο ΕΚΝ.

24.8. Μουσική βραδιά με τον Μιχάλη Τζουγανάκη.

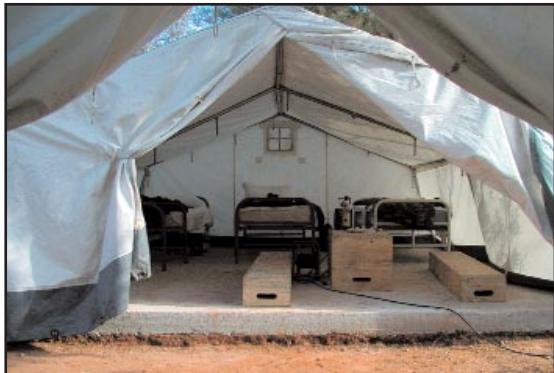
Μαστοριά με την πέτρα της Κρήτης

Οι σπουδαστές ολοκλήρωσαν το χτίσιμο των καθισμάτων στο ναό της Μεταμορφώσεως του Χριστού.

9.-22./9. Όπως κάθε χρόνο, από το 1996, έτσι και φέτος σπουδαστές της Σχολής Κηπουρών Τοπίου από το Μάιντς της Γερμανίας, με συνοδούς τους καθηγητές Eckhard Boy και Sabine Busse ήλθαν για πρακτική άσκηση στη χρησιμοποίηση της πέτρας. "Είναι κάτι πολύ σημαντικό αυτό το εργαστήριο, γιατί είναι ένα από τα έξι εργαστήρια πρακτικής που κάνουν τα παιδιά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Στο διάστημα που μένουμε εδώ πρέπει να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους, αλλά και τις τεχνικές κατασκευής που διδάχτηκαν.... Το εργαστήριο είχε πολύ ενδιαφέρον και στο θέμα της χρήσης της πέτρας, αλλά και της γνωριμίας μας με τη χλωρίδα της Κρήτης, που είναι διαφορετική σε πολλά πράγματα από αυτή της Γερμανίας" ανέφεραν οι Καθηγητές σε τοπική εφημερίδα. Στην ίδια εφημερίδα επισήμαναν τη στήριξη και τη βοήθεια της Ορθοδόξου Ακαδημίας και την πολύ καλή συνεργασία που έχουν αναπτύξει όλα αυτά τα χρόνια.

Τρεις σκηνές

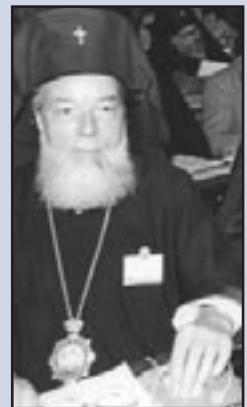
Γεώργιος Σταματάκης με τους συνεργάτες του. Επισκέφθηκαν επίσης θερμοκήπια στα Φαλάσαρνα, συνοδευόμενοι από τον εφημέριο της περιοχής αιδεσιμ. π. Ιωάννη Στυλιανουδάκη και ενημερώθηκαν από τον Πρόεδρο του Συνεταιρισμού Εμμ. Σκορδιλάκη.

Την ευθύνη του προγράμματος είχαν ο Detlef Beste (συνεργάτης της Ακαδημίας του Loccum), οι Καθηγητές των Εργαστηρίων Karsten Schröter, Jan van Hoorn, Harry Koch και ο πρώην συνεργάτης της ΟΑΚ Άλεξ Σπένγκλερ, που ανταποκρίθηκε σε αίτημά μας και συνέδραμε αυτό το πρόγραμμα. Μελετάται η συνέχιση αυτής της ιδιαίτερα ενδιαφέρουσας συνεργασίας, προπαντός από την άποψη της μελέτης του συστήματος των Εργαστηρίων αυτών, καθώς αυξάνεται και στην Ελλάδα ο αριθμός των μαθητών, που εγκαταλείπουν το σχολείο, χωρίς να έχουν οι περισσότεροι κάποια εναλλακτική προοπτική.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

 Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Αμφιλόχιος, Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΟΑΚ, και ο Γεν. Διευθυντής αυτής Αλέξ. Κ. Παπαδερός απέστειλαν προς την Εκκλησία της Ρουμανίας συλλυπητήριο μήνυμα για τον θάνατο του πολιού Πατριάρχου ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ, διακεκριμένου Εταίρου της Ορθοδόξου Ακαδημίας από το 1979.

Επισκέψεις/φιλοξενίες

- * Η Νικολέτα Νικήσιανη από την Αυστρία. Συγγράφει Διπλωματική Εργασία στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης με θέμα το Κέντρον Αγροτικής Αναπτύξεως Κολυμπαρίου.
- * Οικογ. Στέλας Θεοδωράκη.
- * Ο Κων/νος Κατράνης.
- * Η Dorle Eisenmann.
- * Η πρεσβ. Βαρβάρα Μεταλληνού.
- * Ο Basilius Groen με τη σύζυγό του Anna.
- * Ο Χρήστος Ψαράς και ο Γεώργιος Κυριακάκης. Συζήτηση με τον Γεν. Διευθυντή.
- * Ο Γεώργιος Χρυσοχοΐδης και η Όλγα Κεχαγιά.
- * Ο Rev. Rüdiger Noll.
- * Μοναχές από τη Μοναστική Αδελφότητα της Ι. Μονής Κοιμήσεως Θεοτόκου της Ι. Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης συνοδευόμενες από την Καθηγουμένη Θεολογία.
- * Συγκρότημα από τη Σερβία, που παρουσίασε πρόγραμμα στο ΕΚΝ.
- * Ο Στ. Παπαθεμελής, Πρόεδρος της Δημοκρατικής Αναγέννησης, συνοδευόμενος από συνεργάτες του.
- * Η Αλίκη Μπακοπούλου – Χολς.
- * Ο Καθηγ. Αθαν. Γιάννης με την οικογένειά του από τη Λειψία.
- * Μέλη της ορχήστρας της Γλυκερίας, (η οποία έδωσε συναυλία στο Καστέλλι για ενίσχυση του Αννουσάκειου).
- * Ο Καθηγ. Πασχάλης Κιτρομηλίδης με τη σύζυγο και τον γιό τους.
- * Ο Καθηγ. Κων/νος Σέκερης με τη σύζυγό του.
- * Η Andrea Riedl από την Αυστρία, η οποία σπουδάζει Θεολογία, ειδικεύεται στη Δογματική, έκαμε μεταπτυχιακές σπουδές στη Θεσσαλονίκη. Συγγράφει διατριβή περί του Αγ. Πνεύματος, λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική αγιοπατερική διδασκαλία.
- * Μέλη της Ομοσπονδίας Κρητών Αυστραλίας. Συζήτηση με τον Γεν. Διευθυντή για μελλοντική συνεργασία στον τομέα της νεολαίας.
- * Το ζεύγος E. Schendel.
- * Η Petra Claudius.

Βαπτίσεις

Στους νεοφινίστους Ιωάννη, γιό των Λουκά και της Γεωργίας Ανδριανού (26. 8.), Αλέξανδρο, γιό των Πολυχρόνη και της Ζαννέττε Παπαδερού (30. 8.), και Ζωή, κόρη των Γαρύφαλλου και Κωνσταντίνας Καλογεράκη (30. 9.), ευχόμαστε πλουσία την ευλογία του Θεού.

40ετία της ΟΑΚ

Στις 13.10.2007, επέτειο των εγκαινίων της (13.08.1968), η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης εισέρχεται με τη χάρη των Θεού στο 40.ότος της λειτουργίας της. Υπενθυμίζουμε αποσπάσματα από τις τότε ομιλίες του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Ευχενίου και των Γρυπών της Ακαδημίας (άλλα αποσπάσματα δημοσιεύσαμε στο τεύχος 70/2003 των Διαλόγων Καταλλαγής), που προτρέπουν εμάς σε αυτοελεγχο και εκτίμηση της σχέσης μπάσχεση - εκπαίδρωση, τους δε φίλους του Ιδρύματος σε κριτικές παραπρήσεις και προτάσεις για τα μέλλον, οι οποίες θα Δημόσιων ενημερωμάτων υπάψη.

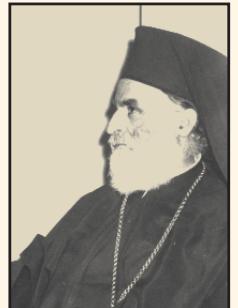
«Αποτελεῖ δι' ἐμέ μεγάλην τιμήν καὶ χαράν τό ὅτι μοὶ παρέχεται ἡ εὐκαιρία νά ἀπευθύνω ἐξ ὄντος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης ἐγκάρδιον χαιρετισμόν ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν καὶ τιμῆς πρός πάντας ὑμᾶς τούς λαμπρύνοντας διά τῆς συμμετοχῆς ὑμῶν τήν εὐφρόσυνον ταύτην ὁμήρυνον ἡμῶν τοῦ ἐγκαινιασμοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης, πνευματικοῦ καθιδρύματος νεοσυστάτου καὶ πρωτοποριακοῦ ἐν τῷ ὁρθοδόξῳ χώρῳ. Ἐκφράζω πρός ὑμᾶς τάς θεομάτινες μου εὐχαριστίας. Εὐχαριστήρια εὐγνωμόνως ἀναγράφω καὶ πρός τοὺς Ἱδρυτάς καὶ εὐεργέτας τῆς Ὁρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης, τούς ξένους καὶ ἡμετέρους. Συγχαίρω δε ἐξ ὅλης καρδίας τόν ἀγαπητόν ἀδελφόν, Σεβασμώτατον Μητροπολίτην Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναῖον,... ώς καὶ τόν ἐκλεκτόν συνεργάτην αὐτοῦ, ἐλλογιμώτατον κ. Ἀλέξανδρον Παπαδερόν...»

Ἐπί τούτοις ἐπιθυμῶ νά εἴπω ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κρήτης ἔχει βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τῆς ἀνάγκης, ὅπως ἡ Ἐκκλησία διακονῆ ἐν παντὶ τόν ἀνθρώπον καὶ ὅπως αἱ Ἐκκλησίαι ἡνωμέναι μεταφέρωσι ἀποτελεσματικῶς εἰς τόν σύγχρονον κόσμον τήν φωνήν τοῦ Χριστοῦ... Ἐν τῷ ἴδιῳ πνεύματι καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία Κρήτης ἐπευλογεῖ διά τῆς ἐμῆς ταπεινότητος καὶ τόν κοινωνικόν διάλογον καὶ τό ἐν γένει μορφωτικόν ἔργον τῆς Ὁρθοδόξου ταύτης Ακαδημίας καὶ ἐν ἐπιγνώσει ἐκφράζει τήν πίστιν, τήν ἐλπίδα καὶ τήν ἀγάπην τῆς εἰς τοῦτο καὶ ὑπόσχεται γόνιμον συνεργασίαν, εὐχομένη ταπεινῶς, ὅπως εἶναι εὐλογημένον ἀπό Θεοῦ Πατρός καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος τό ἔργον αὐτῆς.

ἔρχεται νά διακονήσῃ ἡ Ὁρθόδοξος Ακαδημία Κρήτης...

Δ' ὅσων ἀνωτέρω εἴπομεν περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, δέν θέλομεν νά φανῶμεν ματαιόδοξοι καὶ οὐτοπισταί. Δέν ἵσχυροί ούμεθα, ὅτι ἡ Ἀκαδημία θά σώσῃ τόν κόσμον. Κανείς ἀνθρωπος δέν σώζει τόν κόσμον, παρά μόνον ὁ ίδιος ὁ Θεός, ὁ Σωτήρ τοῦ κόσμου. Γνωρίζομεν τάς δυσκολίας τῶν πνευματικῶν ἔργων, γνωρίζομεν τήν αἰωνίαν πάλιην μεταξύ φωτός καὶ σκότους εἰς τόν κόμον αὐτόν. Ἀλλά τό ἔργον μας τοῦτο τό θεωροῦμεν ἔργον πίστεως, χριστιανικῆς εὐθύνης καὶ χριστιανικῶν ὀραματισμῶν...

(Από τήν ομιλία του Σεβασμ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου)

«Η Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης εἶναι ἔνα "Ιδρυμα" μα, πού κύριο προορισμό ἔχει νά ἀσκῇ τόν διάλογο. Εἶναι λοιπόν ἀπαραίτητο νά διατυπώσωμε δρισμένες βασικές σκέψεις γύρω ἀπό τήν ἔννοια τοῦ διαλόγου γενικά καὶ τή θέση του στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας σήμερα.

Ἡ ἀνάκληση τῆς πλατωνικῆς διαλεκτικῆς μεθόδου στό σύγχρονο ἐκκλησιαστικό ἔργο θά ἐπιχειρηθῇ στό "Ιδρυμα" τοῦτο σύμφωνα με τίς βασικές μορφές καὶ ἐπιδιώξεις τῆς μεθόδου αὐτῆς. Δέν λησμονοῦμε φυσικά, πώς ἡ διαφροοποίηση τοῦ ὄρου «διαλεκτική» ἀπό τόν Κάντιο μέχρι τόν διαλεκτικό ὑλισμό καὶ τόν ὑπαρξισμό, ἔκαμε τή χρήση τοῦ ὄρου ὅχι πάντοτε ἀκίνδυνη καὶ ἀνώδυνη. Ἀλλά καὶ τό γεγονός αὐτό συνιστᾶ ἔναν ἀκόμη λόγο γιά τήν ἐπαναγωγή στίς πηγές.

Ἡ διαλεκτική εἶναι μιά τέχνη. Εἶναι ἡ τέχνη τοῦ διαλόγου καὶ τῆς συζητήσεως· ἡ τέχνη τῆς συμπράξεως στήν ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας, ἡ τέχνη τοῦ «ἀπό κοινοῦ φιλοσοφεῖν».

Μορφολογικά ὁ διάλογος εἶναι μιά τέχνη τοῦ «ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι».¹ Τοῦτο ὅμως ὅχι μόνο δέν ἐξαντλεῖ, ἀλλ' οὔτε κάν ἐκφράζει τήν ἀξία καὶ τήν ούσια τοῦ διαλόγου. Δύσκολο βέβαια τό νά γνωρίζης νά ἀποκρίνεσαι, δυσκολώτερο δέ τό νά γνωρίζης νά ἐρωτᾶς· δυσκολώτατον ὅμως τό νά θέτης στό διάλογό σου στόχους ὑψηλούς καὶ μεστούς σέ περιεχόμενο. Ὁ στόχος ἀκριβῶς καὶ ὅχι ἡ μορφή εἶναι γιά τόν Πλάτωνα το χαρακτηριστικό γνωρισμα τοῦ ἀληθινοῦ διαλόγου, ἀν καὶ οἱ διάλογοι πού ἐκληροδότησε στήν ἀνθρωπότητα ἀποτελοῦν καὶ ἀπό τήν αποψή τῆς μορφῆς καὶ τοῦ λογοτεχνικοῦ ὑφους κορυφαῖα δημιουργήματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ὁ διάλογος εἶναι μιά πορεία τοῦ πνεύματος πού ἀποβλέπει στή συστηματική διάκριση, ἀνάλυση καὶ ταξινόμηση

«Οἱ ἀνθρώποι δὲν τοῦ κόσμου κατανοοῦν σήμερον καὶ ἀντιμαχόμενοι... Ἄλλ, ἔχουν χρέος καὶ καθῆκον καὶ συμφέρον νά συναντηθοῦν, νά συνεργασθοῦν καὶ νά ἐπιβιώσουν... Οἰκουμενική ἀνθρωπότητος ὅμως σημαίνει καὶ οἰκουμενικόν διάλογον... Οἱ ἀνθρώποι, ἀνεξαρτήτως θρησκεύματος, φυλῆς ἢ ἐθνικότητος, ἔχουν χρέος νά συναντηθοῦν καὶ νά συνεργασθοῦν. Οἱ πολιτικοί καὶ οἱ διπλωμάται ἔχουν ἵσως τό σκληρόν καθῆκον νά εἶναι κάπως συντηρητικοί εἰς τό θέμα τῆς συνεργασίας καὶ τῶν ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων τῶν λαῶν διά τήν ἐνότητα τοῦ κόσμου. Οἱ μεγάλοι πνευματικοί δόηγοι, οἱ γνήσιοι δραματισταί τοῦ μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητας, δέν πρέπει νά εἶναι οἱ Χριστιανοί, ἔχουμεν χρέος νά προχωροῦμεν μέ γενναιοτήτα καὶ νά ἐμποδίζωμεν τάς ὁδονηράς ἐκείνας ἰστορικάς παλινδρομήσεις, αἱ ὅποιαι σταματοῦν καὶ ματαιώνουν τήν ἀληθῆ πρόοδον τοῦ κόσμου. Ἀκριβῶς τόν οἰκουμενικόν διάλογον εἰς τόν χῶρον αὐτόν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εύρωπης καὶ τῆς Ανατολικῆς Μεσογείου

τῶν ἐννοιῶν, προκειμένου νά ἔξευρεθῇ μιά κοινή βάση συνεννοήσεως². Ἀλλά καὶ αὐτή ἡ διανοητική διεργασία δημιουργεῖ ἀπλῶς τίς προϋποθέσεις καὶ ἀνοίγει τό δρόμο γιά τή γνήσια φιλοσοφική ἐνατένιση. Κατ' αὐτήν ὁ διαλεγόμενος ἀνθρωπός, πού τήν ψυχή του καταφλέγει ὁ ἔρωτας τοῦ «εἰδέναι», συμπροεύεται μέ τους συνομιλητές του, γίνεται μέτοχος στίς γνώσεις καὶ στίς ἐμπειρίες των καὶ συζητεῖ, δηλαδή συναντηνεύει μαζί των τήν οὐσία τῶν ὄντων. Ἐπιδιώξη εἶναι ἡ προσπέλαση τοῦ φαινομενικοῦ, τοῦ παροδικοῦ, τοῦ φθαρτοῦ, ἡ προσέγγιση τοῦ χώρου ἐπέκεινα τῶν αἰσθητῶν, ὅπου ὑπάρχει ὁ φωτεινός κόσμος τῶν ὄντων. Ἡ «θεωρία» τῶν ὄντων καὶ μάλιστα τῆς ὑψηστῆς ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ ἀποτελεῖ, ὅπως γνωρίζομε, τόν ἐσχατο στόχο τοῦ πλατωνικοῦ διαλόγου, δχι ἐπειδή ἵκανοποιεῖ ἀπλῶς τήν περιέργεια, τήν ἀναζήτηση τοῦ νοῦ, ἀλλά γιατί μόνο μέ τή θέα καὶ τή μέθεξη τούτη βρίσκει τό νόημα καὶ τήν ἐκπλήρωσή της ἡ ἀνθρώπινη φύση. Γ' αὐτό καὶ πρέπει νά ὑποψιαζόμαστε μιά βασιά πνευματική καὶ κοινωνική κρίση ἐκεῖ ὅπου ὁ ἀνθρωπός ἀποστρέφεται ἢ ἀνακόπτει τό διάλογο, ὅπως ἀκριβῶς ἔγινε μέ τήν ἀποστασία τῶν πρωτοπλάστων καὶ ὅπως γίνεται μέ ὄλες τίς μονολιθικές καὶ τά δλοκληρωτικά καθεστῶτα.

Στό σημεῖον αὐτό εἶναι, πάντως, ἀνάγκη νά διευκρινίσωμε πώς ἡ πλατωνική παράδοση τοῦ διαλόγου ἀποτελεῖ βέβαια τήν ἀφετηρία τῆς ἐργασίας καὶ προσδιορίζει, ὡς ἔνα βαθμό, τή μέθοδο, ἀλλά δέν ἵκανοποιεῖ πλήρως καὶ τή βασική ἐπιδίωξη μιᾶς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ Karl Jaspers ἔχει παρατηρήσει ἡδη πώς ὁ πλατωνικός διάλογος δέν εἶναι ἔκφραση κοινωνίας, ἀλλά μᾶλλον ἔκφραση τῆς διαλεκτικῆς δομῆς τῆς διανοητικῆς γνώσεως³. Τό γεγονός πώς ἡ πλατωνική Ἀκαδημία δέν ἥταν μιά κοινότητα διδασκαλίας μόνον, ἀλλά καὶ ζωῆς καὶ λατρείας⁴, μιᾶς ἐπιβάλλει βέβαια κάποια ἐπιφύλαξη ἀπέναντι στόν ἰσχυρισμό τοῦ Πιάσπερος. Φαίνεται, ώστόσο, πώς ἀποφασιστική στόν πλατωνικό διάλογο ἥταν πραγματικά ἡ λογική σχέση ἀνάμεσα στό ὑποκείμενο καὶ στό ἀντικείμενο καὶ ὅχι ἡ ἀγαπητική κοινωνία τῶν προσώπων. "Οσο καὶ ἄν στό «Συμπόσιον» ἀποκαλύπτεται τό αἴτημα γιά κοινωνικότητα καὶ ὑποδηλώνεται πώς τό «συμφιλοσοφεῖν», στή μορφή τοῦ διαλόγου, εἶναι ταυτόχρονα καὶ διαπροσωπική κοινωνία, ὁ ἐσχατος στόχος παραμένει πάντοτε ἔξω ἀπό τήν προσωπική σφαίρα, στόν ἀντικειμενικό χώρο τῶν ὄντων, ἡ δέ προσέγγισή του ἐπιδιώκεται μέ τήν αὐστηρά λογική μέθοδο.

Σέ μιάν ἐποχή, βέβαια, πού ἡ στυγνή δημαγωγία καὶ ἡ ἀνεύθυνη οριτορεία προστρέχουν καὶ πάλι στίς μεθοδείες τῶν σοφιστῶν γιά νά παραστήσουν «τόν ἥττω λόγον ορείτω». σέ μιά ἐποχή, πού διαλόγος χρησμοποιεῖται, τίς πιό πολλές φορές, ὡς τέχνη «ἐρωτική», δχι γιά νά διακονήσῃ τήν ἀλήθεια, ἀλλά γιά νά ἐκμεταλλευθῇ τά ἀδύνατα στημένα στούς ἰσχυρισμούς τοῦ «ἀντιπάλου». σέ μιάν ἐποχή, τέλος, πού ἡ κυριαρχία τοῦ ἀλόγου, τοῦ ἔξω - ἡ παραλογικοῦ ἐπιφέρει τόσα δεινά καὶ ἀπειλεῖ μέ βάναυσο θράσος τήν ἴδια τήν ἐπιβίωση τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἡ λύση τοῦ Σωκράτη καὶ τοῦ Πλάτωνα παίρνει καὶ πάλι, χωρίς ἀμφιβολία, ἴδιαιτερη ἐπι-

καιρότητα. Ἡ χριστιανική Ἐκκλησία ὅμως μπορεῖ καὶ πρέπει νά προχωρήσῃ πέραν ἀπό τή λύση αὐτή. Πατί ἀπό τή στιγμή πού «ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο» (Ιωάν. 1, 14), ἡ ἀλήθεια ἔπαισε νά εἶναι ἀπλῆ ὑπόθεση τῆς λογικῆς, ἀντικείμενο γνώσεως μόνον. Ὁ Λόγος ἔγινεν «ἄρτος τῆς ζωῆς» (Ιωάν. 6, 48).

Γνώση τῆς ἀλήθειας σημαίνει ἀπό τότε γεύση τῆς ἀλήθειας ὡς δωρεᾶς τοῦ Ἅγιου Πνεύματος μέ τήν κοινωνία, τήν ὑπαρξιακή μετοχή καὶ πραγμάτωση, τήν «καθαρότητα τῆς καρδίας» καὶ τήν ταπείνωση. Αὐτό σημαίνει πώς ὁ διάλογος στό χῶρο ἐνός Ἱδρύματος, ὅπως τό ἐγκαινιαζόμενο σήμερα, δέν εἶναι δυνατό νά ἀσκήται ὡς διαλεκτική τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τῆς ορητορικῆς σοφιστείας, ἀλλ' οὕτε καὶ μόνον ὡς διαδικασία ἀποκλειστικά λογικῆς ἀνοζητήσεως τῆς ἀλήθειας. Ὁ διάλογος θά ἀσκήται ἐδῶ ὡς νηπική μᾶλλον συνάντηση περισυλλογῆς, «κάθαρσις διανοίας» μέσα στή ζεστασιά τῆς ἀγαπητικῆς κοινωνίας τῶν προσώπων. Ἐδῶ δέν θά ἐπιβάλλεται ἡ ἀλήθεια δογματικά, ἀλλά θά διερευνᾶται μέ συνυπαρξιακή εὐθύνη καὶ φιλικό συμπνευματισμό καὶ θά βιώνεται κάτω ἀπό τό ἴλαρόν φᾶς τῆς συναντήσεως τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀδελφοῦ.

Ὁ διάλογος εἶναι γιά μᾶς μιά θύρα ἔξεδου τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν ἐγκεντρική αὐτοδικαίωση. Πιστεύομε πώς μόνο μέ μιά τέτοια ἀγαπητική κοινωνία, ἐλεύθερη ἀπό πάθη, φανατισμούς, μισαλλοδοξίες, ἰδιοτέλειας καὶ ταπεινά συμφέροντα, γίνεται ἀσφαλής καὶ ἡ «θεωρία» τῆς ἀλήθειας καὶ ἡ ἔξευρεση τῆς δρθῆς λύσεως στά προβλήματα πού ἀντιπαραθέτουν τούς ἀνθρώπους, καλλιεργοῦν τήν ἔχθρα καὶ ὀξύνουν τόν «τάραχον τῶν παθῶν».

Δυστυχῶς δέν ἔχομε ἀκόμη καλλιεργήσει μιά θεολογία τοῦ διαλόγου. Γνωρίζομε ὅμως πώς ὁλόκληρη τή βιβλική Ἀποκάλυψη διατρέχει μιά διαλεκτική ἀρχή, πού ἔκφραζεται ἐπίσης κατά τόπον ἔξαίσιο καὶ μοναδικό στή δομή καὶ στό περιεχόμενο τῆς δρθῆς λύσεως στά προβλήματα πού ἀντιπαραθέτουν τούς ἀνθρώπους, καλλιεργοῦν τήν ἔχθρα καὶ ὀξύνουν τόν «τάραχον τῶν παθῶν».

Πιστεύομε ἔχομε ἀκόμη καλλιεργήσει μιά θεολογία τοῦ διαλόγου. Γνωρίζομε ὅμως πώς ὁλόκληρη τή βιβλική Ἀποκάλυψη διατρέχει μιά διαλεκτική ἀρχή, πού ἔκφραζεται ἐπίσης κατά τόπον ἔξαίσιο καὶ μοναδικό στή δομή καὶ στό περιεχόμενο τῆς δρθῆς λύσεως στά προβλήματα πού ἀντιπαραθέτουν τούς ἀνθρώπους, καλλιεργεῖται μιά στήριξη στή δομή τοῦ διαλόγου τούτου ἀπό τόν ἀνθρώπο. Ἀλλά καὶ σ' αὐτή τήν κατάσταση τῆς ἔσχατης ἀποστασίας, ὁ Θεός καλεῖ τόν ἔμφορο καὶ γυμνό Ἀδάμ καὶ διαλέγεται μαζί του. "Οταν δέ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ «εἰς τά ἴδια ἤλθε» καὶ «ἔσκινωσεν ἐν ἡμῖν» (Ιωάν. 1, 11.14), ὁ διάλογος πήρε μιάν ἐντελῶς νέα διάσταση καὶ οὐσία.

Πιστεύομε ἔχομε ἀκόμη καλλιεργήσει μιά θεολογία τοῦ διαλόγου. Γνωρίζομε ὅμως πώς ὁλόκληρη τή βιβλική Ἀποκάλυψη διατρέχει μιά διαλεκτική ἀρχή, πού ἔκφραζεται ἐπίσης κατά τόπον ἔξαίσιο καὶ μοναδικό στή δομή καὶ στό περιεχόμενο τῆς δρθῆς λύσεως στά προβλήματα πού ἀντιπαραθέτουν τούς ἀνθρώπους, καλλιεργεῖται μιά στήριξη στή δομή τοῦ διαλόγου τούτου ἀπό τόν ἀνθρώπο. Ἀλλά καὶ σ' αὐτή τήν κατάσταση τῆς ἔσχατης ἀποστασίας, ὁ Θεός καλεῖ τόν ἔμφορο καὶ γυμνό Ἀδάμ καὶ διαλέγεται μαζί του. "Οταν δέ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ «εἰς τά ἴδια ἤλθε» καὶ «ἔσκινωσεν ἐν ἡμῖν» (Ιωάν. 1, 11.14), ὁ διάλογος πήρε μιάν ἐντελῶς νέα διάσταση καὶ οὐσία.

(Από την ομιλία του Αλεξ. Κ. Παπαδερού)

1. «Τόν δέ ἔρωταν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιστάμενον ἄλλο τι σύ καλεῖς ὡς διαλεκτικόν» - Πλάτ., Κρατύλος, 390 C.

2. Τό «διαλέγειν» καὶ «διαλέγεσθαι» χρησμοποιούνται μέ τή διπλή αὐτή σημασία τῆς ἐνέργειας (συζήτηση) καὶ τοῦ σκοπού της διαλέξιας (συνιδέσμος). «Ἐφη δέ καὶ τό διαλέγεσθαι δινομασθῆναι ἐκ τοῦ συνιδέσματος τῆς λογικῆς τά πράγματα» (Ξενοφ. Ἀπομ. IV, 5.12). - «Τό κατά γένη διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταῦτον ὃν εἶδος ἔτερον ἡγήσασθαι, μήτη ἔτερον δέν ταῦτον, μῶν οὐ τῆς διαλεκτικῆς φήσιμον ἔπιστήμης εἶναι; - Φήσουμεν» (Πλάτ., Σοφιστής, 253 CD. Πρβλ. Φαΐδρος, 266 B-C).

3. Jaspers K., Philosophie, 3. Aufl., Berlin 1956, Bd. 11, 115.

4. Aster E. von, Geschichte der Philosophie, 15. Aufl., Stuttgart 1968, 62.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

OAC - Foundation under the auspices of His All Holiness, the Ecumenical Patriarch Bartholomeos

International Conference
on

"Ecological Theology and Environmental Ethics" (EcoTHEE-08)

June 2-6, 2008

Orthodox Academy of Crete (OAC)
Chania, Greece

ORGANIZERS:

- General Chair: Alexandros Papaderos (Greece)
- Program Chair: Heather Eaton (Canada)
- Program Vice Chair: Sigurd Bergmann (Norway)
- Co-chairs:
  - Lucas Andrianos (Greece)
  - Tim Cooper (UK)
  - Rüdiger Noll (Belgium)
  - Iulian Rusu (Romania)
  - Jacques Zaffran (France)
- Local committee: Ioanna Komninou, Emmanuela Larentzakis

IMPORTANT DATES:

- Abstract Submission Deadline: December 30, 2007
Author Notification: February 4, 2008
Final Manuscript Due: April 2, 2008

SUPPORTING INSTITUTIONS:

- The Institute of Theology and Ecology of the OAC
- Canadian Forum on Religion and Ecology
- European Forum for the Study of Religion and the Environment
- Conference of European Churches

For further information and details of the CALL FOR PAPERS,
please visit the website of the conference:
www.oac.edu.gr/artman/uploads/ecothee-08.pdf

With the support of the European Journal of Science and Theology: Publisher of the EcoTHEE-08 conference proceedings

Οικολογική Θεολογία και Περιβαλλοντολογική Ηθική.
Διεθνές Συνέδριον, ΟΑΚ, 2-6 Ιουνίου 2008.
Βλπ. www.oac.gr

«Αντιμετωπίζουμε μια αληθινή πλανητική κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Η κλιματική κρίση δεν είναι ένα πολιτικό ζήτημα, είναι μια ηθική και πνευματική πρόκληση για όλη την ανθρωπότητα. Είναι επίσης η μεγαλύτερη ευκαιρία να αυξήσουμε σ' ένα υψηλότερο επίπεδο την παγκόσμια συνειδητοποίηση».

Al Gore, πρώην Αντιπρόεδρος ΗΠΑ - Βραβείο Nobel Ειρήνης, 2007.
Εφημ. ΕΞΠΡΕΣ, 13-10-2007/56

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες να μη λησμονούν, ότι το περιοδικό στηρίζεται στην αγάπη και τη συνδρομή τους. Ευχαριστούμε όσους είχαν πρόσφατα την ευαισθησία, να προσφέρουν ποσά ανώτερα της συνδρομής.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Τριμηνιαίο περιοδικό
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
73006 Κολυμπάρι-Χανιά
Τηλ.: 282402245 - Fax: 2824022060
E-mail: oac@otenet.gr

www.oac.gr
ISSN 1105-7017
Κωδικός: 3532

Εκδότης - Δ/ντής Συντάξεως:
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ
Γραφικές Τέχνες ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ Ο.Ε.
Χανιά - Τηλ.: 2821092482

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού € 10 - Εξωτερικού € 25
Εμβάσματα: ΑΤΕ-Χανιά, Λεγαρ. 37704003260-96
Τιμή τεύχους € 2
Γίνονται δεκτές προαιρετικές εισφορές

Για τα μη ενυπόγραφα κείμενα
την ευθύνη έχει ο Διευθυντής Συντάξεως